

Madžarska zunanja politika

Grof Csaky o odnosih s sosednimi državami — Med Madžarsko in Jugoslavijo ni nepremestljivi nasprotij

Budimpešta, 22. nov. i. Ob priliki večerajšnje parlamentarne razprave o mednarodnem položaju je podal zunanji minister grof Csaky svoj eksponat, v katerem je rekel, da je glavna naloga Madžarske ohraniti njeno neodvisnost tako na vojaškem kakor na gospodarskem in zunanje-političnem področju in zaradi tega se mora Madžarska tudi vojaško kar najbolj izpopolniti. V splošnem je zunanje-politični položaj Madžarske ugoden, ker ima več prijateljev kakor kdaj prej. Madžarska ni pozabila, da se je z Nemčijo v svetovni vojni borila skupaj, a med Italijo in Madžarsko obstaja globoko prijateljstvo.

Nato je orisal odnose z Jugoslavijo ter poudaril, da se je razmerje med obema državama znatno izboljšalo, ker obstoječe med njima skupni interesi in tudi ni nasprotij, ki bi se jih ne moglo rešiti v teku časa. Tudi ni vprašanj, ki bi jih ne bilo mogoče urediti. Močna Jugoslavija je v interesu Madžarske.

Glede Rumunije je Csaky poudaril, da je od nje same odvisno, ali se bo prilagodila potrebam sedanjega časa. Od nje

je tudi odvisno, ali bo možno zgraditi sodelovanje vseh držav, zainteresiranih v Podunavju. Če pa bo Rumunija čakala, pade vsa odgovornost zgodovine samo nanjo. Nato se je dotaknil tudi balkanskega nevtralnostnega bloka in izjavil, da je Madžarska pripravljena v tem bloku sodelovati pod temi pogoji:

1. Tak blok ne sme biti naperjen proti kakemu tretji sili.
2. Tak blok ne sme imeti oblike tajne ustanove in se ne sme pojaviti pod kako krinko.
3. Pred osnovanjem tega bloka se mora končno odstraniti vsa nasprotja med Madžarsko in ostalimi sodelujočimi v tem bloku.

Brez izpolnitve teh pogojev bi bilo popolnoma brezkoristno razpravljati o sodelovanju Madžarske. Dokler obstajajo neurejena vprašanja, se ne more govoriti o našem sodelovanju v takem bloku. Moje izjave o sodelovanju Madžarske v kakem bloku se ne tičejo sporazuma ad hoc za določen čas, če bi bilo to v interesu mira.

Skrivnostna letalska nesreča na Dunavu

Nove podrobnosti o ponesrečenem letalu — Iz dokumentov, ki so jih našli, je razvidno, da je bilo letalo na poti preko Pariza v Bukarešto

Dolnji Milanovac, 22. nov. e. Ljudje z vlačica SBE 893, ki so opazili nesrečo, so poskušali rešiti obilo pilota, ki sta z gorčega letala padla v Dunav. Toda zaradi močne struje Dunava niso mogli pravočasno do njih. Pozneje so vendar potegnili iz vode enega pilota, ki pa je bil strašno razmesarjen. Truplo je bila ena sama zgnječena gmota, brez glave, brez rok in nog. Nekoliko dalje so našli tudi padalo.

Pri pregledu dokumentov, ki so jih našli v usnjatem suknjiču letalca, niso mogli ugotoviti, kateri državi pripada letalo. V aktovki, ki so jo potegnili iz vode, je bila letalčeva civilna obleka in na rokavu so bili našli kapetana II. klase. Ko so pregledali truplo, so našli pri njem tudi pisimo, ki je imelo dva naslova, eden je bil napisan s strojem v angleškem jeziku, drugi pa z roko v rumunskem jeziku. V pisumu je bila označena tudi smer njegovega poleta, iz česar je bilo razvidno, da naj bi letalo letelo preko Pariza, Milana in Turn Severina v Bukarešto. Navodilo za polet je bilo z roko napisano v rumunskem jeziku. V žepu suknjiča so našli 1170 lir, 3 bone angleške banke po 10 funtov Sterlingov, ki so bili datirani z 20. majem 1938.

Osebe češke ladje »Svatoploku« pripoveduje, da je na Dunavu videlo plavati še razne komade obleke in materiala, toda ničesar niso mogli potegniti iz vode. Pripovedujejo, da je motor eksplodiral s tako silo, da so se deli razleteli po 20 m daleč po Dunavu.

bil napisan s strojem v angleškem jeziku, drugi pa z roko v rumunskem jeziku. V pisumu je bila označena tudi smer njegovega poleta, iz česar je bilo razvidno, da naj bi letalo letelo preko Pariza, Milana in Turn Severina v Bukarešto. Navodilo za polet je bilo z roko napisano v rumunskem jeziku. V žepu suknjiča so našli 1170 lir, 3 bone angleške banke po 10 funtov Sterlingov, ki so bili datirani z 20. majem 1938.

Osebe češke ladje »Svatoploku« pripoveduje, da je na Dunavu videlo plavati še razne komade obleke in materiala, toda ničesar niso mogli potegniti iz vode. Pripovedujejo, da je motor eksplodiral s tako silo, da so se deli razleteli po 20 m daleč po Dunavu.

Proti omejitvi porabe bencina

Same na trojarini za bencinsko mešanico bi izgubila država na dan 240.000 din, če bi se motorni promet omejil

Ljubljana, 22. novembra

Kako velik odmev je vzbudila namenovana omejitev uporabe bencina v Ljubljani in zadnje pomanjkanje tekočih goriv, je pokazal danes dopoldanski sestanek prodajalcev s tekočimi gorivi, zastopnikov prizadetih organizacij in prevosnih podjetij. Sestanek je sklical Osrednji odtok trgovcev s tekočimi gorivi pri Zvezi trgovskih združenj dravske banovine. Zborovanje je bilo v veliki dvorani Trgovskega doma.

Predsednik odtoka Viljem Laznik je v svojem poročilu obrazložil, zakaj so siceršnji sestanki. Naglasil je velik pomen tekočih goriv v našem gospodarstvu in kako usodne posledice bi imela omejitev uvoza tega goriva za ves motorni promet. Pa tudi za splošno gospodarstvo in državne interese. Upoštevati je treba zlasti, da je motorizacija pri nas šele v povojih in da uporabljamo večinoma motornih vozil v gospodarske namene. Odstotek luksuznih avtomobilov je minimalen. Prav zaradi tega bi imela vsaka delna omejitev motornega prometa izredno hude posledice.

stev v naši državi je podal poročilo tajnik odtoka Albert Kiler.

Tajniško poročilo

Tajniško poročilo je bilo izredno zanimivo, posebno glede prizadevanj kartela, da bi se naša država ne osamosvojila v pogledu tekočih goriv. Geološko je dokazano, da je pri nas več ležišč nafte, a razen tega bi lahko izkoriščali tudi oljnat škričevac ter bi nam ne bilo treba uvažati nafte. Možnosti za osamosvojitve in eksploatacijo nafte pa so pri nas omalovaževali in v Zagrebu je bila ustanovljena velika tuja petrolejska družba. To podjetje je vzelo v zakup zemljišča, kjer pa ni odkrilo nafte. Družba je bila namreč ustanovljena samo zato, da bi pri nas ne našli nafte in da bi je tudi ne iskal kdo drugi. Tako si je družba ustvarila monopolni položaj. V začetku letošnjega leta se je za naša ležišča nafte začela zanimati neka nemška finančna skupina in si je tudi pridobila velike ugodnosti glede izvoza surove nafte. Našo nafto bi v inozemstvu predelavali in od tujih rafinerij bi kupovali 10% produkcije, za kar bi morali seveda dati devize. Ničče se ni domislil, da bi pri izviriti naše surove nafte zgradili tudi domače rafinerije, ne pa samo destilacije. Tajnik je opisal tudi velike ugodnosti, ki jih uživa bencinski kartel treh držav v naši državi. Predvsem je znana carina na uvoz nafte za 50%, medtem ko se carinski zakon za domače uvoznike ni spremenil. Tako se je petrolejskemu kartelu posrečilo popolnoma zadušiti domače trgovce uvoznike. Končno je tajnik navedel, kaj bi morale ukreniti naše pristojne oblasti, da bi naša država ne bila odvisna od tuje družbe in da bi ne prišlo več do takšnih težkih pri prodaji s tekočimi gorivi, kakor doslej že večkrat.

Po razpravi o poročilih in položaju, ki je nastal zaradi pomanjkanja bencina v Ljubljani, je predsednik predlagal obširno resolucijo.

Resolucija

V resoluciji navajajo, da bi omejitve porabe tekočih goriv pomenila zelo hud udarec za naše gospodarstvo in prizadeti bi bili tudi nameščeni in delavci avtomobilske stroke. Nezapolnjenost je že sicer velika in bi se še naglo povečala med delavci, monterji, šoferji avtomobilov, nameščenci garaž, trgovin, mehaničnih delavnic itd. Delavnice in podjetja, trgovci in lastniki garaž ter prodajalne avtomobilskih potrebščin in pogonskih sredstev bi utrpeli ogromno škodo. Razen tega bi se dohodki države in banovine na monopolnih in trojarinskih takсах in pristojbinah zelo zmanjšali. Prav tako bi se morala zmanjšati industrijska produkcija, kar bi imelo hude posledice, saj bi se podražili mnogi produkti in odpuštili bi bilo treba mnogo delavcev. Silno bi trpel promet, zlasti v krajih, kjer ni železnice, in oteženo bi bila tudi prekrba mest zaradi onemogočenega dovoza življenjskih potrebščin. Končno predlagajo naslednje ukrepe: uredbo o tekočih gorivih je treba takoj razveljaviti in hkrati z njo pravilnike in navodila glede tekočih goriv; država naj uvede najstrožjo kontrolo nad vsem poslovanjem kartelskih zajednic, zlasti pa še nadzorstvo nad založbo; uvesti je treba tudi strogo nadzorstvo nad raziskovanjem ležišč nafte pri nas; država naj zgradi več rafinerij za predelavo oljnih škričevcev; domačim trgovcem in uvoznikom naj država dovoli prost uvoz nafte in bencina, o tem pa, kdo je domač trgovec, naj zaslišijo pristojna trgovska združenja in obrtnice; v odbor za določanje cen bencinske mešanice naj za dravske banovine določijo tudi zastopnika Osrednjega odtoka trgovcev s tekočimi gorivi pri Zvezi trgovskih združenj dravske banovine.

Obsedno stanje v Pragi ukinjeno

Berlin, 22. nov. br. Nemški poročevalski urad poroča, da so nemške protektoratske oblasti ukinile obsedno stanje v Veliki Pragi in bližnjih okrajih, ker vlada v mestu in drugod mir.

London, 22. nov. s. Angleški radio javlja, da je sedaj tudi nemškimi državljani brez osebnega dovoljenja prepovedano potovanje na Češko in Moravsko. Tako so v Draždajnih zadržali vse potnike, ki takega dovoljenja niso imeli.

Nemci uporabljajo magnetične mine

LONDON, 22. nov. e. »Evening Standard« trdi na podlagi izjave nekoga švedskega kapitana, da Nemci uporabljajo magnetične mine, da bi na ta način razbili blokado, ki jo angleška mornarica izvaja proti Nemčiji in da na ta način onemogočijo trgovskim ladjam plovo po angleških vodah.

Po mišljenju angleškega lista so te mine tista vojna sredstva, ki jih je Hitler napovedal v svojem govoru v rajstagu. Za odstranitev teh min ne morejo uporabljati mraz, ki jih ima angleška vojna mornarica, ker plujejo te mine precej globoko. Magnetične mine se počasi pomikajo proti morskemu dnu, a ko se približajo ladjam, jih množina njenega železa potegne k sebi in že pri prvem dotiku mina eksplodira.

Poraba živil bo skrčena?

Dnevi brez mesa, prepoved klanja mlade živine in uvedba enotnega črnega kruha v vsej državi

Ljubljana, 22. novembra

Na pristojnih mestih proučujejo te dni vprašanje skrčenja porabe živil v naši državi. V prvi vrsti gre za živila. To naj bi bil obremenil znak, da se vprašanje strednje postavlja na dnevni red ne zaradi pomanjkanja, kajti živil je v naši državi za lastno potrebo dovolj. Jugoslavija lahko zdaj mnoge svoje pridelke dobro proda v inozemstvu. Zaradi vojne je konjunktura zelo ugodna in škoda bi bilo, če bi je iz nacionalno ekonomskega vidika ne izkoristili. Tako pravijo na merodajnih mestih. Na drugi strani se je pa pokazala nujna potreba večjega izvoza iz naše države zaradi zagotovitve naše preskrbe z različnimi surovinami in industrijskimi izdelki, ki jih uvažamo iz drugih držav, a te države zahtevajo v zameno naše pridelke.

Zabeležili smo že vest o možnosti uvedbe dnevnih brez mesa. En dan ali dva v tednu, naj bi nihče v naši državi ne jedel mesa. Ta možnost se proučuje in pomeni en ukrep v tej širši akciji, ki gre za tem, da se poraba živil omeji. Ni izključeno, da bosta določena dneva brez mesa sredi in petek, ki jo smatrajo pravoslavni in katoličani za nekakšna postna dneva.

V živilskem sektorju so proučevali še en ukrep, ki bi bil potreben za večjo štednjo, odnosno za povečanje izvoza. To je vprašanje klanja mlade živine. Pri nas koljejo mnogo mladih prašičev, jagnjet in telet.

Tako se uničijo milijoni živine, ki bi čez nekaj mesecev podvojila ali celo potrojila svoje teže. Pomisliti moramo, da je klanje mladih prašičev in jagnjet v večini držav prepovedano, in sicer ne samo v severnoevropskih in industrijskih, temveč tudi v agrarnih državah kakor sta Danska in Holandska. Tudi v Bolgariji je prepovedano klanje mladih prašičev, v Angliji pa telet. Pri nas naj bi bili potrebni podobni ukrepi, dokler bo trajala doseganja izvoza konjunktura in dokler nas bodo sili drugi razlogi k štednji.

Enako razmišljajo na merodajnih mestih na varčevanje s kruhom in žitom. Že pred dvema mesecema je predložila uradna komisija uvedbo enotnega črnega kruha za vso državo. Bel kruh bi bil dovoljen po predlogu te komisije samo za bolnike po bolnicah in take rekonvalescente, ki jim ga zdravnik izrečno predpiše. Vsi drugi naj bi pa jedli samo črn kruh. Ne izključuje se možnost, da bo predpisano tudi obvezno mešanje pšenične moke z moko drugih vrst žita.

Vse to naj bi omogočilo Jugoslaviji prihranke, ki bi jih lahko izvažala, kar bi bilo za državo velikega pomena. Sporedno s tem bi šla tudi akcija za povečanje proizvodnje. Ob visokih cenah, ki jih plačuje inozemstvo za rentira uporaba mnogih sredstev za povečanje proizvodnje. Pri živilu se izplača uporaba boljše krme, za isto in druge poljske pridelke pa umetno gnojilo.

Litva ostane nevtralna

Kovno, 22. nov. s. (Havas) Novi litovski ministri predsednik Merkis je izjavil v razgovoru z novinarji, da so se v litovski vladi izpremenile samo osebe, da pa bo vlada nadaljevala z isto politično linijo, kakor prejšnja vlada. V notranji politiki bo stremela predvsem za gospodarsko konsolidacijo v zvezi z okoliščinami, ki jih povzroča vojna v Evropi, in zunanji politiki pa bo ostala na dosedanjem stališču, t. j. stroge nevtralnosti.

Nemiri na Korškem

LONDON, 22. nov. s. Angleški radio javlja, da je ob priliki rojstnega dneva Ot. Habsburškega prišlo na Korškem do resnih nemirov. Interventirati je moralo vojaštvo. Med civilnim prebivalstvom je bilo mnogo žrtev.

Živilski trg

Ljubljana, 22. novembra

Danes je zavladalo na trgu veliko mrtvilo, ki si ga ne moremo razložiti s samim »visokim« datumom. Začenja se že zimsko mrtvilo, ko je napradaj malo deželnih pridelkov, zelenjave in sočiva in ko gospodinjice ne obiskujejo več tako pogosto trga. Kmetje, ki so zdaj pospravili že vse jesenske pridelke, ne prihajajo radi na trg zaradi prodaje sočiva in drugih pridelkov na drobno, ker s tem blagom že dovolj zalagajo trg zelenjadjarji iz mesta. Kmetu pa zdaj tudi ni treba ponujati svojih pridelkov, ko jih lahko proda na debelo.

Proti pričakovanju je pa bilo dana prodaja precej krompirja na debelo. Toda kupcev ni bilo več toliko kakor prejšnje tržne dni. Krompir se je zdaj že tako podražil, da so mnogi revnejši ljudje, ki so se nameravali založiti z njim vsaj za nekaj mesecev, resignirali. Trgovci in gostilničarji pa imajo po večini stalne dobavitelje ter ne kupujejo mnogo na trgu. Če bo vreme še ugodno kakor doslej, bo nedvomno napredaj precej krompirja, saj ga mnogi kmetje kljub letošnji slabi letini še niso prodali. Marsikomu ne bo več kazalo čakati na višje cene, saj bo krompir morda spomladaj cenejši kakor zdaj.

Kljub temu kmetje vztrajajo še pri visokih cenah in danes so ponujali krompir v splošnem po 1.85 din kg. 5 par dražje kakor v soboto. Zdi se, da cene zdaj ne bodo več rasle tako naglo kakor doslej ter da se bodo kmalu ustale. Ko bo pa prevos krompirja oteženo ali celo onemogočeno zaradi mraza, se bo najbrž krompir podražil še bolj v nadrobni prodaji. Na splošnem živilskem trgu je krompir na drobno že po 1.75 do 2 din kg.

Na trgu je zadnje čase veliko povpraševanje po loju in mesar, ki ga ima, ga navadno takoj razproda. Loj je zdaj že v splošnem po 10 din in kupec mora biti vesel, če ga dobi. Pomanjkanje loja si lahko razlagamo s tem, da zadnje čase ljudje zelo mešajo loj s maslom, odkar sta se podražila maslo in slanina. Upoštevali se pa tudi treba, da je po loju veliko povpraševanje kot surovini in da najbrž nekateri tudi spekulirajo z njim. Mnogo loja potrebujejo tovarne mila, ki bi tudi potrebovale večjo zalogo za »vsak primer«. Razen tega je zdaj živina za zakol v splošnem zelo suha, tako da mesarji pridobijo znatno manj loja.

Cene zelenjave se niso bistveno spremenile. — Kmetički prodajalci sadja je bilo danes malo. Zelo malo je bilo tudi na prodaj gob. — Kakor povsod, je vladalo mrtvilo tudi na perutninskem trgu.

SPORT

— Ali bo JZSS reorganiziran? Upravni odbor JZSS je na svoji plenarni seji določil akcijski odbor za reorganizacijo Zveze. Odbor ima nalogo zbrati vse tozovadne predloge, proučiti jih in pripraviti do končnih izprememb reorganizacije, ki naj bi se izvršila v soglasju z mišljenjem, ki ga bodo izrazili člani in s sklepi, storjenimi v to svrhu. JZSS se je obrnil na vse svoje člane z okrožnico, v kateri jih poziva, da odgovore na vprašanja, nanašajoča se na reorganizacijo. Prvo je vprašanje, ali smatrajo klubi reorganizacijo JZSS sploh za potrebno. Klubi naj čimprej skličejo sestanke članstva in se pogovore o vprašanjih, zadevajajočih reorganizacijo JZSS. Odgovore naj pošljejo najkasneje do 10. decembra.

Velik požar v Prekmurju

Osmim posestnikom je v ponedeljek ogenj uničil vse imetje

Murska Sobotna, 21. novembra

Včeraj je nad prekmurško ravnino divjal velik vihar. Za obmejne žitkovce, vas, ki leži kilometer vstran od madžarske meje blizu Dobrovnik, je bil ta veter katastrofalen, ker je razpihal neznamen ogenj v ogromen požar, ki je uničil hiše in gospodarska poslopja osmim posestnikom. Takega požara v Prekmurju sploh še ne pomnijo. Pravijo, da je ogenj nastal v hlevu nekoga posestnika, kjer je cigan neprevidno ravnal z lučjo. Veter je razpihal plamen na strnjeno skupino hiš in gospodarskih poslopj, ki so vsa krita s slamo. Ogenj se je naglo širil od strehe na streho, tako da je bilo naenkrat vse v ognju. Še

Borzna poročila.

Curih, 22. novembra. Pariz 9.95. London 17.55. New York 445.625. Bruselj 74. Milan 22.50. Amsterdam 236.62. Berlin 178.37. Stockholm 106.12. Oslo 101.25. Kopenhagen 86.

Dva karambola

Ljubljana, 22. novembra

Pred palačo »Grafike« na Masarykovi cesti se je smuč okrog 18. pripetila lužnja prometna nesreča. Precej hitro je privozil na motornem kolesu po Miklošičevi cesti 27letni mehanik Ivan Krušec, zaposlen v garaži »Lojze«, doma iz Tacna pod Smar-nogoro. Zavil je že na Masarykovo cesto, kjer se je nenadoma zaletil v nekoga delavca, ki je nesel v roki vrečko bele barve v prahu. Motociklist je delavca podrl, da je odletel ob robnik, padel pa je tudi sam in zadel z glavo ob cestni tlak. Spričo težke nesreče se je na Masarykovi cesti zbrala večja množica ljudi, ki so skušali ponesrečenca pomagati, a sta bila oba nezavestna. Nekdo je takoj telefoniral na policijo. Oba postaja, nakar so reševalci oba naložili na avto in ju odpeljali v bolnico. V bolnici so ugotovili, da se drugi ponesrečenec piše Emil Koprivnik in da je po poškodbah preživel. Krušec in Koprivnik sta dobila težke notranje in zunanje poškodbe in se tudi danes še nista zavedla.

Druga nesreča se je včeraj pripetila na Celovški cesti v sili, kjer je zaletil tramvajski voz v vprežni voz. Hlapec Ludvik Klančar iz Rožne doline je nameraval z vozom v Aleševčevu ulico, pa je vozil predeleč in obrnil pred hišo št. 90. Ko je že obrnil in vozil nekaj časa po tramvajskem tiru, pa mu je privozil nasprotni tramvajski voz in odbil vprežni voz s tira. Klančar je padel z voza in se hudo poobil po glavi, nekaj škode pa je utrpel tudi tramvajski voz, na katerem so se razšli šipe in se je utrla prednja stena.

Divji lovec žrtev svoje puške

Na begu pred orožniki se mu je sprožila puška in naboj mu je udaril v trebuh

Murska Sobotna, 21. novembra

Divji lov je tudi v Prekmurju na glasu, čeprav še ni dosegel romantične gorenske divjih lovcov. Precej drzni so v območju šalovske občine in Dobrovnik, zadnje čase pa posebno okrog Cankove. V topolovskem okolišnem cankovskem gozdu, ki spada pod lovski revir podzakupnika posestnika Pita Wernerja iz Topolovcev, so vsak dan proti večeru čuli pokanje pušk, kar je bilo znak, da so na delu divji lovci. Orožniki so napravili zasedi pri vseh fantih v Topolovcih, ki so sumljivi zaradi divjega lova, pa niso mogli dobiti nobenega lovskega tatu v roke.

V soboto večer so spet šli v zasedo v topolovski gozd pod vodstvom posestnika g. Ivana Kolarica. Ena orožniška patrila je šla po južni strani, druga pa po gorjni strani gozda. Naenkrat je odkril strel v temačnem gozdu. Prva orožniška patrila je presenetila znanega topolovskega divje-

Naše gledališče

DRAMA
Začetek ob 20. uri

Sreda, 22. novembra: Striček Vanja. Red A. Cetrtek, 23. novembra: George Dandin. Premiera. Premierski abonma

Petek, 24. novembra: Zaprti Sobotna, 25. novembra: Sestavka. T. Izven. Zr. l. ane cene

Nedelja, 26. novembra: ob 15. uri: Emil in detektiv. Mladinska predstava. Premiera. Izven

OPERA
Začetek ob 20. uri

Sreda, 22. novembra: Kjer škrlantek švargoli. Red Sreda

Cetrtek, 23. novembra: Sabra Kraljica. Red Cetrtek. Gostovanje Josipa Gostiča

Petek, 24. novembra: ob 15. uri: Werther. Dijaška predstava. Globoko sm. Jane se. Gostovanje Josipa Gostiča

Naše gledališče

DRAMA
Začetek ob 20. uri

Sreda, 22. novembra: Striček Vanja. Red A. Cetrtek, 23. novembra: George Dandin. Premiera. Premierski abonma

Petek, 24. novembra: Zaprti Sobotna, 25. novembra: Sestavka. T. Izven. Zr. l. ane cene

Nedelja, 26. novembra: ob 15. uri: Emil in detektiv. Mladinska predstava. Premiera. Izven

OPERA
Začetek ob 20. uri

Sreda, 22. novembra: Kjer škrlantek švargoli. Red Sreda

Cetrtek, 23. novembra: Sabra Kraljica. Red Cetrtek. Gostovanje Josipa Gostiča

Petek, 24. novembra: ob 15. uri: Werther. Dijaška predstava. Globoko sm. Jane se. Gostovanje Josipa Gostiča

Zaključek tečaja ZKD

Kamnik, 22. novembra

Drevi ob 20. bo zaključeno predavanje v okviru tečaja ZKD. Naslov današnjemu predavanju je: »Sokolstvo in nacionalna vzgoja«, predaval pa bo prof. Lojze Merčun, župni svetovetar iz Ljubljane. Posivamo vse pripadnike Sokola, da se predavanja obvezno udeležijo. Vabimo pa tudi vse ostale napredno kamniško javnost, da se udeležijo predavanja in se s tem prepriča o nalogah Sokola in o smernicah nacionalne vzgoje.

V soboto smo imeli dvoje predavanj. Na prav zanimiv in duhovit način je svojo

Naše gledališče

DRAMA
Začetek ob 20. uri

Sreda, 22. novembra: Striček Vanja. Red A. Cetrtek, 23. novembra: George Dandin. Premiera. Premierski abonma

Petek, 24. novembra: Zaprti Sobotna, 25. novembra: Sestavka. T. Izven. Zr. l. ane cene

Nedelja, 26. novembra: ob 15. uri: Emil in detektiv. Mladinska predstava. Premiera. Izven

OPERA
Začetek ob 20. uri

Sreda, 22. novembra: Kjer škrlantek švargoli. Red Sreda

Cetrtek, 23. novembra: Sabra Kraljica. Red Cetrtek. Gostovanje Josipa Gostiča

Petek, 24. novembra: ob 15. uri: Werther. Dijaška predstava. Globoko sm. Jane se. Gostovanje Josipa Gostiča

Naše gledališče

DRAMA
Začetek ob 20. uri

Sreda, 22. novembra: Striček Vanja. Red A. Cetrtek, 23. novembra: George Dandin. Premiera. Premierski abonma

Petek, 24. novembra: Zaprti Sobotna, 25. novembra: Sestavka. T. Izven. Zr. l. ane cene

Nedelja, 26. novembra: ob 15. uri: Emil in detektiv. Mladinska predstava. Premiera. Izven

OPERA
Začetek ob 20. uri

Sreda, 22. novembra: Kjer škrlantek švargoli. Red Sreda

Cetrtek, 23. novembra: Sabra Kraljica. Red Cetrtek. Gostovanje Josipa Gostiča

Petek, 24. novembra: ob 15. uri: Werther. Dijaška predstava. Globoko sm. Jane se. Gostovanje Josipa Gostiča

Danes sladka, razkošna in melodiozna opereta s

Jeanette MACDONALD

Tarantela

Ob 16., 19. in 21.15 uri — Rezervirajte si takoj vstopnice

KINO SLOGA

SAMO DANES OB 20. URI

Tajni agent X9

I. IN II. DEL NAENKRAT!

KINO MOSTE

Ker je še vedno veliko zanimanje za film ga predvajamo še danes. Mladini izpod 16. leta je film prepovedan.

Človek-zver

KINO MATICA, 21-24 — ob 16., 19., 21.

DNEVNE VESTI

— Naši izseljenci pogosto pri povratku na meji. Vprašanje oskrbe naših vračajočih se izseljencev, sezonskih delavcev, je končno rešeno. Mariborska mestna občina deli v Mariboru vračajočim se izseljencem tople obroke hrane. Za posebne stroške pri sprejemu naših izseljencev je dalo ministrstvo za socialno politiko 30.000 din obmehnemu izseljenskomu komisariatu v Mariboru, 50.000 din nadzorniku v Ljubljani in po 10.000 nadzornikom na Jesenicah in na Rakeku. Izseljencom menja »Putnike« na meji marke po 13.30. Osebnostni urad za posredovanje dela v Mariboru je odobrilo Borzi dela v Mariboru izdajo 1500 objav za 75% popust na železnica najrevnejšim izseljencem.

— Veljavnost poštne znamke JS podaljšana. Z odlokom poštnega ministra je podaljšana veljavnost priložnostnih poštne znamke Jadranske straže do 31. decembra s tem, da se lahko uporabljajo za frankiranje poštne pošiljke do 31. januarja 1940.

— Praktični učiteljski izpiti so se vršili od 9. do 18. t. m. pred drž. izpitnim odborom za praktične učiteljske izpite na drž. učiteljsku v Ljubljani. Izpit so napravili naslednji učiteljski pripravniki (ce): Babšek Ljudmila, Bajec Adela, Duh Otmar, Homan Viktorija, Jalen Franc, Jug Feliks, Juvan Majda, Kac Ljudmila, Koman Ana, Kopriva Avgust, Kozdorec Neža, Lavrič Ljudmila, Lesar Marijeta, Nagode Elizabeta, Plantan Ivan, Urek Vera, Zigon Milena; Benedičič Valentin, Camernik Franc, Gombosi Veronika s. Alfonza, Gorjup Olga, Klinc Ana, Krušič Helena, Može Valentina, Rudolf Friderk in Starc Bogomir.

— Izvoz naše živine v Italijo. Poročali smo že o konferenci naših in italijanskih delegatov na Sušaku v zvezi izvoza naše živine v Italijo. Sklenjeno je bilo podaljšati dosedanje pogodbo do konca januarja 1940 samo s to razliko, da bomo odtlej uvažali v Italijo mesečno 500, ne pa 800 glav goveje živine. Obenem je bilo sklenjeno, da se pošlje kot poskusna pošiljka v Italijo dva vagona zaklane goveje živine, potem bo pa storjen definitivni sklep o izvozu zaklane živine v Italijo. Glede izvoza živih in zaklanih prašičev pa ni bil storjen noben sklep.

SKIOPTICNO PREDAVANJE

15000 KM PO SEVERNI AMERIKI

V PONEDELJEK 27. t. m. ob 20. V FRANCISKANSKI DVORANI

Predava Ing. Mitja Svigelj z 200 diapozitiv.

— Akoja za zvišanje plač privatnim nameščencem. Ker so se življenjske potrebine znatno podražile, je pokrenila Zveza hrvaških privatnih nameščencev akcijo za zvišanje plač. Nekatera podjetja so svojim uslužbencem že zvišale plače in sicer od 25 do 50 odstotkov z veljavnostjo od 1. novembra.

— Mlaščarjevi izbrani planinski spisi III. del so na razpolago naročnikom in društvenim pisarni SPD na Aleksandrovi cesti 4-I. Po pošti bodo posamezni izvodi dostavljeni v priložnih dneh. Planincem in ljubiteljem planinske literature so sedaj na razpolago vsi trije zvezki izbranih planinskih spisov priljubljenega planinskega pisatelja. Kdor se ni naročil tega knjig, naj jih nemudoma naroči. Zlasti za Miklavža in Božič so navedene knjige najlepše darilo, s katerim lahko enako razveselite planince kot neplanince.

— Orkanska burja in sneg. Iz Dalmacije poročajo, da je divjala v noči od ponedeljka na torek po vsej Dalmaciji orkanska burja, ki je povzročila velike motnje v pomorskem prometu. Nekateri parniki sploh niso mogli iz pristanišč. Tudi iz drugih krajev, tako iz Varaždina, Travnika in Siska poročajo o močni burji in o snegu, ki je zapadel ponekod. V nekaterih krajih vrbske banovine ga je zapadlo do pol metra. Vsi hribi okrog Travnika so pod snežno odejo in sneg sega skoraj do mesta. Iz Zagreba poročajo, da je pihala večeraj proti večeru nad mestom močna burja. Nekaj časa je deževalo, potem je pa jelo snežiti. Tudi v Ljubljani smo imeli danes ponoči močno burjo, dopoldne smo pa videli nekaj snežink, čeprav je bilo nebo skoraj jasno.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo pretežno oblačno in hladno vreme, verjetno bo snežilo in deževalo. Večerja je deževalo v Mariboru, Zagrebu, Beogradu, Sarajevu, Kumboru in Dubrovniku. Najvišja temperatura je znašala v Dubrovniku 11, v Kumboru 10, v Splitu 9, v Ljubljani 7,2, v Beogradu 7, v Zagrebu in na Visu 6, v Mariboru 3,7. Davi je kazal barometer v Ljubljani 771,3, temperatura je znašala 3,2.

— Nesreče. 17letnemu posestnikovemu sinu Lovru Logarju iz Rovt pri Logatcu je cirkularna odrezala desno roko v zapletju. Posestnik gov sinček Alojz Urh iz Begunj je padel z voza in si zlomil desno nogo. — Na Crnučah je padla z lestve 51letna zasednica Marija Vavpetič in si zlo-

mila levo roko. — Monter Marjan Maron, uslužben pri Bogatajevem elektrotehničnem podjetju, je večeraj popravil v nekem stanovanju v mestu električno napeljava in se težje ponesrečil na desni roki. — V Trnovem se je polil z vrelo vodo Zletni pekovi sinček Mirko Rozman in dobi hude opekline na prsih. — V boincio se je snoči zatekla tudi delavčeva hči Alojzja Glavan iz Strahomera, ki jo je v Mostah ugriznil neki pes v obe nogi.

— Dve tatvine v vlaku. Na vožnji v vlak med Karlovcem in Metliko je drzen žepar ukradel železniškemu inspektorju Dra gotinu Tomaku usnjato listino, v kateri je imel 1300 din ter tri legitimacije in sicer službeno, legitimacijo rezervnega oficirja in pa člansko legitimacijo Samostojne demokratske stranke. Dalje je mel v ukradeni listnici še vizitke in dve srečki državne lotarije. Prazno listino so kasneje našli ob železniški progi pri Uršnih selih. Zrtev spretnega žeparja je postala tudi Hermina Ivačič, ki ji je bila ukradena v vlaku na Zidanem mostu iz ročne torbice denarnica z 200 din in raznimi toaletnimi potrebščinami. Ivačičovo je ukradel mlajši neznanec, ki se je na postaji na Zidanem mostu hitro pomešal med množico in izginil.

— Železniška nesreča. Snoči je nastala huda prometna nesreča na železniški postaji v Debeljaci. Potniški vlak, ki odhaja s postaje Beograd—Dunav ob 23.50, je prišel v Debeljaco okrog 1.30 in že minuto pozneje nadaljeval vožnjo. Ko je lokomotiva na koncu postaje prevzela kretnico, je udarila v tovorni vagon na soseščem tiru, ki je bil postavljen čez določeno črto. Zaradi silnega sunka je vagon skočil s tira. S tira je pa skočila tudi lokomotiva s službenim in poštним vozom ter se prevrnila. Gmotna škoda je zelo velika. V vlak je bilo lažje ranjeno vse osebje, promet med Beogradom in Petrogradom je bil zaradi tega nekoliko oviran in so vlaki imeli zamude, ker so morali potniki prestopati.

— Potres v Novem Sadu. V noči od ponedeljka na torek so čutili v Novem Sadu precej močan potres. Potresni sunki so bili tako močni, da se je streslo pohištvo. Najbolj so čutili potres v Fruški gori in zato sklepajo, da je bilo njegovo središče v Fruškogorskih kamnolomih. — Zrtev alkohola. V vasi Bošnjaci blizu Zupanje je umrl znani pijanec Filip Blažević. Popil je tri litre močnega žganja in se zastrupil z alkoholom.

— Lokomotiva ga je razmesarila. V ponedeljek se je pripetila v Unešiču v Dalmaciji težka nesreča. Med manevriranjem je lokomotiva zgrabila 41letnega Marka Babčiča in ga razmesarila.

— Jadrnica se je potopila. Pri svetilniku Kula se je potopila jadrnica »Sv. Vlaho« iz Soure na otoku Mljetu. Pihala je iz Boke Kotorske in namenjena je bila v Ploče na Mljetu. Na morju jo je pa zajel vihar, da jo je vrglo na pečine. Razen posadke je bilo na nji pet potnikov in vsi so se rešili.

— Sin ubil očeta pijanca. V nedeljo se je odigrala v Vinkovcih pretresljiva družinska tragedija. 18letni Peter Rostoš je s sekuro ubil svojega 48 let starega očeta Gjura, bivšega uslužbenca mestne pilinarne. Pokojni se je oženil pred 19 leti in žena mu je rodila 8 otrok. Družina je živevala v težkih gmočnih razmerah, in oče je začel iz obupa popivati. Posledica je bila, da so se začeli doma prepri in pretepi. Kadar je prihajal mož domov pijan, je pretepal tudi ženo. Zato je jela razmišljati, kako bi se ga odkrižala in končno je siledila ubiti ga. V ta namen je pregovorila s sestro, naj očeta ubije, kar je sin tudi storil.

— Slepec popravlja ure. V Donjem Daruvaru živi 37letni slepec Franjo Brabec. Slep je že od otroških let. Starši so bin premožni in zato mu ni bilo treba skrbeti za vsakdanji kruh. Ukvarjal je z iglobo in popraviljem ur. Starši so pa leta 1913 prodali hišo in naložili denar v banko, kjer je zdaj zamrznjen. Tako je bil sin prisiljen skrbeti ne samo zase temveč tudi za svojega očeta in mater na stara leta. Čeprav je slep, popravlja ure in zasluži toliko, da se more družina skromno prezivljati.

Iz Ljubljane

—lj Ljubljanski odbor za pobiranje draginje. Končno smo zvedeli, kdo je v ljubljanskem odboru za pobiranje draginje. Od mestnega poglavarstva smo prejeli obširen članek o delu tega odbora, ki so v njem predsednik viš. mestni veterinar svetnik g. Alojzij Rigier, načelnik mestnega tržnega in veterinarskega oddelka kot zastopnik upravne oblasti, podpredsednik prof. Vojteh Štrukelj kot zastopnik stanovanjskih najemnikov, njegov namestnik prof. Leopold Andrej, člani pa trgovec Anton Verbič, poslovodja I. delavskega konzumnega društva Ivan Silvester kot zastopnik potrošniških in nabavilskih zadrug, njegov namestnik višji kontrolor direktorje državnih železnic Ivan Klebl,

stavbnik Ivan Ogrin kot zastopnik proizvajalcev (obrnitkov in industrijcev), njegov namestnik pekovski mojster Karol Vidmar ter kot zastopnik potrošnikov višji kontrolor direktorje državnih železnic Emil Klebl in njegov namestnik inspektor direktorje državnih železnic Jostp Lauschitzky. Po navodilih odbora pregledujejo tržni organi vse trgovske lokale, če umajo predpisane cenike. V zadnjem času je pa pobiranje draginje prevzela uprava policije, ki komisijeko pregleduje in ugotavlja zalogo veletrgovin.

—lj Kruh se je podražil. Pravijo, da se uradno kruh v Ljubljani še ni podražil, ker odbor za pobiranje draginje o tem še ni sklepal, toda dejansko se je že podražil in sicer tako, da so postale šemije in štruce manjše. Zdi se nam pa, da je to skrajšanje v nekaterih primerih preveliko. V neki pekarni so davi prodajali za dobro tretjino manjše maslene štruce kakor doslej. Feki utemeljujejo podražitev kruha s podražitvijo moke in kvasa.

—lj Delavska kulturna društva »Vzajemnost« in »Zarja« iz Ljubljane in okolice prirede v četrtek 23. t. m. ob 20. v dvorani šentjakobskega gledališča (Mestni dom) prosvetni večer. Na sporedu so deklaracije najboljših slovenskih pesmi, glasbene in pevске točke ter predavanja gosp. Mileta Klopčiča. Vse prijatelje delavske kulture vabimo, da s svojim obiskom podpro delavska kulturna stremjenja.

—lj Oba dela naenkrat. Kino Moste se je posrečilo, da na splošno željo obklovalcev predvaja danes izjemoma oba dela naenkrat velikega stripromana »Tajni agent X 9« I. del »Moderni gusarji« in II. del »Lažni baroni«. Že prvi del sam je zbudil v kinu Moste veliko zanimanja, zato pripravljamo, da si vsi tisti, ki prvega dela še niso videli, danes ogledajo oba dela v enem sporedu. Od jutri dalje teče II. del in Greta Garbo, Robert Taylor v filmu »Dama s kamelejkami«. Kino Moste.

—lj Ljudska univerza v Ljubljani. V sredo 22. t. m. bo predaval univ. prof. g. Evgen Spektorski. Tema: Sodobna mitologija. Predavanja se vrše v mali dvorani Filharmonije na Kongresnem trgu (kino Matica) vsakokrat ob 20. Vstopnine ni. 571—n

Dr. Fr. DEBEVEC

specialist za pljučne bolezni

SE JE PRESELIL NA TYRŠEVO C. 5-II (SLAVIJA)

—lj Celist Enrico Mainardi je doletel za svoj koncertni nastop v Ljubljani naslednji spored: 1) Tartini: Adagio, 2) Bach: Suita št. 6 D-dur. Po odmoru so na sporedu: 3) Schumann: Fantazije opus 73, 4) Mainardi: Serenada in Pastorale iz Cikla 7 studij za celo-solo, Rosellini; Melodija, Casella: Tarantela. Pri klavirju ga Ada Colleoni-Mainardi. Na koncert slavnega umetnika, ki bo pojutrišnjem, v petek 24. t. m. zvečer ob 20. v veliki filharmonijski dvorani, opozarjamo. Vstopnice pa so v prodaji v knjigarni Glasbene Matice.

—lj Mrakova meščanska tragedija »Stari Rimljani«. Drevo ob 20. bo v dvorani Delavske zbornice krstna predstava Mrakove meščanske tragedije »Stari Rimljani«. Režiser in nosilec naslovne vloge je avtor sam. Radi velikega zanimanja prosimo, da si oskrbite vstopnice že v predprodaji danes od 18. do 17. pri blagajni v veži »Delavske zbornice«. Zvečer se odpre blagajna eno uro pred predstavo.

—lj Krajevna organizacija JNS za Mestni trg poziva svoje člane, da se udeležijo polnoštevilno rednega letnega občnega zboru, ki bo v soboto 25. t. m. ob 19.30 v prostorih gostilne »Pri Sokolcu«, Ljubljana. — Pred skofjjo.

—lj Združenje trgovcev ponovno opozarja članstvo, da spadajo pod določbe uredbe o pobiranju draginje med drugim tudi življenjske potrebščine, obleka, obutev, in kurjava, zato mora vsakdo, ki te predmete prodaja brezizjemno označiti njih vidno s cenami. 572—n

—lj Šolskim vodstvom v vdomost. Akcija za obdaritev najrevnejših šolskih otrok za obmejne kraje je v teku in so združenja trgovcev to akcijo prevzela ter jo izvajajo po določenem načrtu, zato prosimo, da se posamezna šolska vodstva ne obračajo še posebej na trgovce za darila, ker s tem samo ovirajo uspešno akcijo. Združenje trgovcev v Ljubljani 573—n

—lj Vlomi in tatvine. Na Klančku v Mostah je nekdo vlomil v barako delavca Antona Krošlja in ukradel rjavo moško ob-

leko in dve zimski suknji. Krošelj, ki je opasal tatvino šele zvečer, ko se je z dela vrnil domov, je odkodovan za 1000 din. Pred novo gradbo na Tyrševi cesti je tat ukradel tesarju Ivanu Javorščku s koleasa 150 din vredno dinamno svetilko. Letotam je bila ukradena dinamno svetilka s koleasa tudi tesarju Alojziju Skoku.

—lj Prašička je odnesel. Iz izločbenega okna gostilne »pri Amerikancu« v Florjanski ulici je bil te dni ukraden 10 kg težak, že očiščen prašiček, vreden 200 din. Prašička je ukradel okrog 20 let star mladenc, v črnem plašču in ga odpeljal na koleso.

—lj Samomr. Iz svojega stanovanja na Hradečkoga cesti 37 je že pred dnevi izginila 38letna vdova Angela Perpar. Sedaj so ugotovili, da je 17. t. m. skočila v Gruberjev prekop in utonila. Njenega trupla še niso našli. Perparjeva je bila nizke koščne postave, podolgovatega obraza in črnih las, na sebi je imela črno obleko.

—lj Dve aretaciji. Včeraj se je zgledil na policijski upravi komandir orožniške postaje v Mojstrani na Gorenjskem, ki je prijavil večjo tatvino v hotelu »Triglave« pri Mojstrani. Enega tatu in sicer nekoga Ivana A. je sam prijel nekje na Gorenjskem, skupaj z detektivom pa je aretiral še njegovega pomočnika Alfonza N., ki mu je Ivan izročil 1000 din ter srebrno uro, izvrajajočo iz tatvine v Mojstrani.

—lj Ukradena koleasa. Izpred neke kavarne v Kolodvorski ulici je bilo ukradeno 1500 din vredno kolo znamke »Styria« gostilničarju Antonu Kratekmu iz St. Vidia.

—lj Izpred Lasanove gostilne v Pokopalski ulici je nekdo odpeljal 1300 din vredno kolo znamke »Meister« Jožetu Štoklju. — Francetu Frandoliču je bilo ukradeno 900 din vredno kolo znamke »Vera« izpred meščanske šole na Vodovodni cesti. Dalje je prijavila tatvino ženskega koleasa znamke »Steyer« tudi Marija Čerk. Kolo vredno 600 din, ji je bilo odpeljana izpred neke hiše v Gradišču.

—lj V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani pri franciskanski mizi se sedaj nahaja optik in urar FR. P. ZAJEČ, točej ne več na Starem trgu. — Samo kvalitetna optika.

Iz Celja

—c V celjskem gledališču bo uprizorilo mariborsko Narodno gledališče drevo ob osmih Bekkerjevi vesoljtro »Neopravičena ura« v režiji g. Jožeta Koviča. Predstava je za abonma.

—c Kako vsojimo deklice za življenje? S predavanjem o tej temi bo zaključila prof. Anica Cernejeva drevo ob osmih na ljudskem vseučilišču ciklus pedagoških predavanj, ki je obsegal šest večerov. Udeležite se zaključnega predavanja v čim večjem številu!

—c Popis vseh do 16 let starih otrok bo izvršen za področje mestne občine celjske v statistične namene, in to s posebnimi polami, ki bodo te dni razdeljene roditeljem. Zaradi pravilne in točne izpolnitve teh pol bo v četrtek, 23. t. m., ob pol sedmih poseben roditeljski sestanek v prvem nadstropju I. državne deške narodne šole v Celju. Roditelji in skrbniki, ki imajo otroke, ki prihajajo v poštev za popis, so vabljeni, da se udeležijo tega sestanka.

—c Umrla je v ponedeljek v Celju v starosti 68 let g. Antonija Vondračkova, tašča zobozdravnika g. dr. Alojzija Krautbergerja v Celju. Pokojna je bila odločno narodna, značajna in blaga češka žena. Bodi ji ohranjen trajen spomin, svojem naši iskreno sožalje!

—c Razmere na delovnem trgu. Pri celjski borzi dela se je od 11. do 20. t. m. na novo prijavilo 88 brezposelnih, delo je bilo ponujeno za 31 oseb, posredovanj je bilo 18, odpotovalo je 14, odpadlo pa 75 oseb. Dne 20. t. m. je ostalo v evidenci 283 brezposelnih (194 moških in 89 žensk) naproti 302 (201 moškemu in 101 ženski) dne 10. t. m. Delo dobi 5 do 10 diplomiranih gradbenih tehnikov, 5 gradbenih inženjerjev, po 3 zidarji poltrij, tesarski poltrij, avtomobilski in hlapič, 3 zidarjev, 4 stavbni ključavnikarji, 2 strojnika, po 1 čevljarški pomočnik, krojaški pomočnik in šofer, 6 kmečkih dekel, 4 kuharice, 3 služkinje in 1 natakarija.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 22. novembra ob 20.: Neopravičena ura. Gostovanje mariborskega gledališča.

„Moj mož ni mogel verjeti svojim očem!“

izjavlja gospa Gaby Wagner.

„PRAVI, DA SEM VIDETI ZA 10 LET MLAJŠA.“

EVO, KAKO SEM TO DOSEGLA.“

Fotografija gospe Wagner pred uporabo nove kreme za kožo Tokalon z Biocelom.

Fotografija gospe Wagner, ki kaže presenetljivo izpremembo v nekaj tednih.

„Zdi se mi res kakor čudež, to so bile Viadkove besede. Se pred dvema mesecema sem imela brazde in gube na čelu, okrog oči in ust — imela sem res viden »stene« v srednjih letih. Danes se vse prijateljice divijo moji jasni dekliški polti brez vsake gube. Vsem rečem, naj kakor jaz uporabljajo hrano za kožo Tokalon z Biocelom. Nekatero se me posmehovale, dokler niso same poizkusile. Ko so videla presenetljive učinke, so tako navdušene, kakor sem jaz.“

Vporabljajte za vsako noč rožnato hrano za kožo Tokalon, ki vsebuje Biocel, iznajdbo znamenitega dunajskega vseučiliškega profesorja. Biocel je vitalni element mladosti, pridobil iz kože mladih živali — enak je dragocenin in prirodnim hranilnim elementom v Vaši lastni koži. Čež dan uporabljajte belo kremo Tokalon, ki napravi kožo jasno in gladko ter jo očisti od zadrževalcev in razirjenih snovi. S kremami Tokalon so zaznameni uspešni rezultati, ali pa se denar vrne.

PRVOVRSTEN NARAVNI SADNI MOST LITER DIN 5.50 V

gostilni pri „Lovcu“

Rimska c. 24 Bleiweisova c. 2

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklicni, izjave beseda Din 1.—, davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 5.— Din

Male oglase

za

»Slov. Narod«

sprejema uprva do 9. ure dopoldne

HUBERTUS PLAGSI

à din 350.—

vse vrste dežnih plaščev, trenčkotov, suknj, toplaga perila itd. tudi po priznani nizkih cenah

PRESKER

Sv. Petra c. 14.

ZAKRAJŠKOVA OTOMANA

je praktična, cenena, moderna in trpežna, pa stane kljub temu samo Din 360.—

Egon Zakrajšek, Ljubljana, Miklošičeva 34, tel. 48-70.

ZAKAJ SIVE LASE?

ko si lahko za din 28.— pobavate sami z neškodljivo berlinsko »Omonell-Henna-Shampoo« barvo, katero dobite v vseh niansah z navodilom pri glavnem zastopstvu: Ludvik Heršič — Ljubljana, Rimska 13. Tekoči Shampoo original 250 gr à din 20.—

50 PAR ENTLANJE

ažuriranje, vezenje zaves, perila monogramov, gumbic. Velika zaoga perja po 7.— din.

Julijana, Gosposvetska c. 12. 8. T.

KLIŠEJE

ENO VETRAVNE

JUGOGRAFIKA

SV. PETRANA 123

KAPITAL

TRGOVECO

z lokalom na prometnem kraju išče družabnico s 30.000 do 50.000 din gotovine za razširitev trgovine. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na upravo lista pod »Dobro naložen kapital«.

3258

SLUŽBE

MIZAR

popolnoma zmožen za luženje, barvanje in poliranje pohištva dobi stalno mesto. Ponudbe z navedbo plače na mizarstvo K. Wesiak, Maribor, Cankarjeva ul. 2. 3252

INKASANTA

dostavljala blaga sprejemna v stalno službo. Kavcija potrebna. Ponudbe pod 10.000 na upravo »Slov. Narod«. 3250

KUPIM

KUPIM MOTOR

200 ccm v dobrem stanju in prodam kromatično harmoniko, krasno, 120 basov, register, ali zamenjam. Frece Dantel, trg. Brodnica, Laško. 3253

PRODAM

OREHOVA JEDRCA

nova, sortiran cvetlični med in medicio dobite najceneje v

MEDARNI

Ljubljana, Zidovska ul. 6. 48.T.

Makulturni papir

preda

uprava »Slovenskega Naroda«

Ljubljana, Knafljeva ulica štav. 5

Usodne posledice velikega izvoza živine

Masni dobički izvoznikov v ikodo države

Ljubljana, 22. novembra

Pred dnevi so naši izvozniki živine predlagali v Jugosl. kurirju, naj bi oblasti uvedle nekaj dni na teden post, ko bi ne bila dovoljena prodaja mesa. S to uvedbo »brezmesnih dni« bi po njihovem mnenju lahko še povečali izvoz živine. Kdor pri nas vsaj nekoliko ve, kako silno je nadovala prireja naše živine v zadnjih letih in da je goveja živina zelo slabo pitana, kdor ve kako je živinoreja trpela zaradi slinavke in parkljevke in kdor pozna razmere na sejmiščih se mora čuditi da doslej ni nihče opozoril na veliko nevarnost, ki preti našemu kmetijstvu. Pa tudi za interese konzumentov v državi se ni nihče zavezal in nihče ni opozoril, kako tesno so zvezani interesi narodne obrambe z razvojem domače živilske industrije. Kar se dogaja v zvezi z izvozom živine po zaslugi spekulativcev, ki so znali »dobro izrabiti posebno konjunkturo zadnje čase, presega že vse meje in greh bi bilo molčati.

VELIKE IZGUBE PRI NEPITANI ŽIVINI

Kdor še v teh razmerah propagira za večji izvoz živine iz naše države, bi ga bilo treba proglasiti za izdajalca. Javnost morda ne ve, da izvoznice na teden več kakor po tisoč glav govej živine v Italijo in Nemčijo. Marsikdo tudi ne ve, nekatere pri nas najbrž nečesto vedeti, da je zdaj goveja živina pri nas zelo slabo pitana zaradi pomanjkanja živalske krme. Govedo, ki bi sicer tehtalo povprečno 700 kg, tehta le 350 kg. To pomeni, da moramo izvoziti tem več živine, da dosežemo večjo težo. Pri tem izgubimo 20 do 25% pri izkupičku za živino. Ker je v tujini izredno veliko povpraševanje po živini, kupujejo za zaloge ne le nepitano živino, temveč celo plemensko. Tako so naši izvozniki začeli izvažati tudi že plemensko živino. Plemenska živina je seveda mnogo lažja od pitane za zaloge, zato tudi pri nji izgubimo do 25% pri izkupičku, če se oziramo samo na škodo, ki jo utrpimo zgolj pri prodaji in ne tudi na druge usodne posledice izvoza plemenske živine.

MANJ ŽIVINE KAKOR PO SVETOVNI VOJNI

Prireja goveje živine je bila letno zelo zmanjšana zaradi slinavke in parkljevke. Po vsej državi je bilo okuženih po tej nalezljivi bolezni nešteto ovčevcev. Kdor se ozira samo na visoke številke o izvozu naše živine zadnje čase, bi sodil, da je Jugoslavija druga Argentina ter da ne vemo kaj početi z živino. Zal pa so razmere na kmetih že vprav obupne. Izkušeni stariji kmeti vam lahko potrdijo, da pri nas ni bilo že več desetletij napredaj tako malo primerne pitane živine za zaloge kakor zdaj. Dovolj značilno je že to, da je bilo celo prva leta po svetovni vojni več pitane goveje živine napredaj kakor zdaj. Ze skoraj po vsej državi je pitana živina prodana.

40.000 DIN IZGUBE PRI VAGONU

Kakor se moramo vsi veseliti, če država mnogo izvažata in če je njena zunanja trgovina čim bolj aktivna, prav tako pa moramo odločno braniti interese države ter narodnega gospodarstva pred velikim izvozom in pred izkoriščanjem izvozne konjunkturo po posameznih koristolovnih izvoznikih. Tako ne moremo več ostati slepi pred skoraj nasilnim kupovanjem živine po mesečnih izvoznikov na vseh sejmiščih in po vaseh. Nakupovanje živine za domače trg je že silno oteženo. Izvozniki imajo povsod vmes prste, izredno se podjuniti, kajti izvoz živine je donosen. Če mesarji kupujejo živino po 6 din, je kupujejo izvozniki po 8,75 din kg žive teže franko Reka ali Dunaj. Morda bi kdo mislil, da ima od živinogone povpraševanja po živini vsaj živinorejec korist. Vendar je tudi ta korist zelo domoljiva. Predvsem se pri nas pri nakupovanju živine za izvoz nihče ne ozira na to, ali je živina pitana ali ne in kdaj je govedo v posameznih okrajih najbolj rejeno. Pregleda nad notranjim trgovim in nad našo živinorejo sploh ni. Živinorejci utrpel precej, ker prodajajo sloko živino in s tem utrpel veliko škodo vse gospodarstvo. Če bi izvažali primerno pitano živino, bi bil izkupiček pri vagonu za 19.200 din več, če zaradi večje teže zaradi kakovosti pa tudi okrog 21.000 din. Tako izgubimo že pri enem samem vagonu 40.000 din.

KOLIKO MESA POTREBUJE VOJASTVO?

Toda izvozniki si ne belijo glav s takimi računi. Izvozniki tudi niso še računali, koliko mesa potrebuje naše vojaštvo na dan. Če računamo, da potrebuje vojak na

dan 30 dkg mesa v mirni dobi, tedaj konzumenta vojaštvo v enem samem dnevu 150 tisoč kg mesa. Med vojno bi bilo treba to število podvojiti, kar pomeni, da bi bilo treba zaklati na dan okrog 2000 glav živine. Po uradni cenzivi je v naši banovini 375.000 glav goveje živine ali 22 na km². Na 1000 prebivalcev odpade 327 komadov goveje živine. V drugih banovinah v državi to razmerje povprečno ni boljše.

PRIZAD IN ZADRUGE

Posamezne izvoznike pa najbolj zanima, koliko zaslužijo pri izvozu. Priporočljivo bi bilo, da bi se za to zanimali tudi posamezni zadrugarji, člani zadrug, ki jim daje Prizad izvoznice. Prizad daje 40% izvoznim zadrugam. Zadrugne izvoznice prejmejo, a vprašanje je, kakšno korist imajo od tega zadrugnik. Javna skrivnost je, da posamezni izvozniki in meštarji privilegiranih izvoznikov kupujejo izvoznice od zadrug. Znano je celo, da so te izvoznice po 1000 do 5000 din, pač glede na povpraševanje. Zelo zanimivo bi bilo ugotoviti, koliko živine so zadrug v resnici izvozile in koliko je bilo izvoženo samo pod njihovim imenom. Zaslužek je pa v resnici lep. N. pr. pri vagonu izvozniki zaslužijo po 2500 din. Če upoštevamo, da zadrugne izvoznice na teden le okrog 150 vagonov živine (zadrugne ali kdo drugi pod njihovo firmo) zaslužijo na teden 375.000 din. Pri tem je treba upoštevati, da zadrugne ne plačujejo davkov. Razne kmetijske zadrugne, ki uživajo tako lepe ugodnosti, so bile menda ustanovljene z namenom, da pomagajo pospeševati kmetijstvo. Toda ali je meštarjenje z izvozniki za živino tudi pospeševanje kmetijstva? Ali so upravičeni takšni privilegiji, ki škodujejo obrti in industriji, najboljšim davkoplačevalcem?

PO 400.000 DIN ZASLUZKA NA TEDEN

Zakaj se nihče ne pozanima za gospodo, ki uživa monopol za izvoz? Med izvozniki živine kot živinorejci lahko najdete celo gledališko igralko! Ob tej priliki ne bomo naštevati vseh nerednosti v zvezi z nakupovanjem živine za izvoz. Mimogrede naj omenimo, da je bilo mnogo živine pokupljene tudi v okuženih krajih, odkoder je bilo prepovedano goniti živino zaradi slinavke in parkljevke. Razen tega bi javnost tudi zanimalo in morda tudi oblasti, kako je mogoče, da n. pr. neki Kiseljak iz Zagreba lahko izvozi na teden 50 do 60 vagonov živine in vseh celo do 200 vagonov, da pri tem zasluži po 400.000 din, ko vendar »Bilten« za našo zunanjo trgovino tega ne kaže. Prav tako bi radi vedeli, ali so razni Perdihi in Kmetiči izvozniki živine ali nakupovalci izvoznice. Zanesljivo je vsekakor, da je kupčija z izvozniki zelo razvita in zato je tudi mogoče, da posamezniki izvažajo več živine (seveda pod drugimi imeni) kakor bi je smeli.

Radovedni smo, ali se bo kdo spričo vseh teh ugotovitev zganil in če bodo začeli na pristojnih mestih razmišljati o posledicah sedanjega izvoza živine. Vsega še nismo povedali. Obravnavati bi bilo treba n. pr. tudi izvoz prašičev. Na odgovornih mestih menda niso vsi slepi ter pričakujemo, da ne bodo začeli iskati krivcev, šele ko bo že prepozno. Tisti ki predlagajo, naj bi pri nas uvedli brezmesne dni, bi morali najprej na svoji koži dokazati, kako priporočljivo je stradanje: hraniti bi jih naj pod zanesljivim nadzorom le z repo, če hočemo, da nam vsem skupaj ne bo ostala le repa in da ne bo sploh mesnih dni. Kdor zasluži v enem samem tednu skoraj pol milijona din, bi mu post v resnici ne škodil.

Za vsak dinar hvaležni!

S ponarejeno polo je nabiral denar za novo motorno brizgalno gasilnega društva

Ljubljana, 22. novembra

V stiski postanejo ljudje iznajdljivi. Tu di požarnik Tone je bil v stiski: pa se je spomnil, da so ljudje gasilcem naklonjeni in dajo podporo, če le morejo, za plemenite in požrtvovalne namene gasilcev. Brez dela je bil Tone, ženo ima in pet otrok. Sam porabi precej, ker rad pogleda čim globlje v kozarec, svojih otrok tudi ne vidi rad lačnih. Nekoč pred leti se je do kopal do nekaj kovačev s podobno sleparijo, to pot se mu je tudi posrečilo nabrati osem kovačev pri ljudeh v Ljubljani. Ki vedo, kako požrtvovalni so naši gasilci in jim radi pomagajo posebno ako si nabavijo novo motorno brizgalno. Nekega dne se je Tone pripeljal v Ljubljano s ponarejeno nabiralno polo domače gasilske čete. Prav vljudno in prepričljivo so se gasilci obrnili na dobrotnike. Besedilo na nabiralni poli se je glasil:

Naša gasilska četa je kupila novo motorno brizgalno. Ker pa četa nima dovolj denarja, da bi motorno brizgalno plačala, se obrača na slavno občinstvo, da bi prisločilo na pomoč. Vsak dinar bomo hvaležno sprejeli in se darovalcem vnaprej zahvaljujemo in kličemo »Na pomoč!«

Tone je hvaležno sprejel po Ljubljani dimarje. Imel pa je smolo. V neki trgovini ga je spoznal nekdo, ki je vedel, da si gasilska četa iz Tonetovega kraja ni nabavila nobene nove brizgalne. Kmalu nato je bil Tone aretiran.

Tone je priznal sleparijo in se zagovarjal s stisko. V nabiralni poli je bil zapisan neki darovalec, ki je dal 50 din. Glede tega darovalca je Tone rekel, da je sicer zapisal v polo darilo 50 din, a denarja ni izročil, ker je bil pijan in je v pijanosti pozabil odrediti denar. Kakor vsak obtoženec, je imel tudi Tone po zaključnem dokaznem postopanju zadnjo besedo. Sodnik malega senata je prošil, naj mu prisodijo pogojno kazen, četudi za 10 let pogojno. Prisodilo so mu nepogojno 3 mesece strogega zaporu in 60 din globe. Pogojno Tone ni mogel biti kaznovan, ker je bil že kaznovan zaradi podobne sleparije. Če bi se dalo kaj znižati, je še vprašal Tone predsednika, a predsednik se je nasmjal, kajti »gihati« se na sodniji ne da. Zato je Tone kazen sprejel.

ALI JE MNENJE GRAFOLOGOV ZANESLJIVO?

Kadar gre za ponarejene podpise ali kaj sličnega, pokliče sodnija grafologe kot izvedence na pomoč. Tudi v procesu proti posestniku Francu Debevcu iz Brloga pri

Velikih Laščah in proti Antonu in Janezu Žužku iz Brloga je bilo mnenje grafologa potrebno, kajti državi tožilec je trdil da je Debevec dal napraviti lažno listino in jo sam podpisal, in sicer je ponaredil ime nekega Jakliča. Šlo je za potrdilo o plačanih 180 din. Reči in piši 180 din Oba Žužka pa sta v nekih pravih kot priči izjavila, da je Debevec odšel denar Jakliču in da je Jaklič potrdilo podpisal. Prvi izvedenec grafolog je ugotovil, da je potrdilo falsifikat. Drugi izvedenec je ugotovil, da je Debevec ponaredil vsaj podpis in datum na potrdilu. Debevecv branilec je trdil, da mnenje grafologov sploh ne more biti dokaz, ne glede na to, da si oba izvedenca nista bila edina. Sodišče je bilo drugega mnenja. Mnenje izvedencev mu je bilo kar zadosten dokaz o krivdi. Debevec je dobil za ponarejeno potrdilo 3 mesece zaporu in 120 din globe. Anton in Janez Žužek pa za zavestno lažno pričevanje vsak po 3 mesece strogega zaporu in izgubo častnih državljanških pravic za dobo enega leta. Možejo se odšli ne da bi se izjavili, ali sprejmejo kazen. Sicer pa imajo tri dni časa za premislek. Ali se je izplačalo za — 180 din?

KO SE JE ZBUDIL JE VSE GORELO OKOLI NJEGA

Delavec Janez Cibej je bil obtožen zaradi požiga Spal je v delavski baraki v Poljčah s tovarišem Tomšičem, ko je začelo ponociti v baraki goreti. Ko se je Cibej zbudil, je vse gorelo okoli njega. Prav v združenem trenutku se je rešil iz goreče barake. ki je pogorela do tal. Pogorelo je tudi vse v baraki shranjeno orodje in okoli 5000 kg cementsa.

Goreti je začela slama blizu Cibejevih postelje. Ker je bilo vsem delavcem znano, da je Cibej kadil, preden je zaspal, in je tudi ponocil kadarkoli se je prebudil, prigljal čik in ogorek vrgel na tla, ni mogel biti požigalec nihče drugi kot Cibej. Cibej pa se je zagovarjal, da tisti večer ni imel pri sebi cigarete niti vžigalic. Sodišče je razsodilo, da je kriv in mora plačati 1200 din globe ali odsedeti 20 dni zaporu. Ker je bil toliko dni že v preiskovalnem zaporu, je Cibej kazne sprejel.

BRBLJAVI PRENAPETEZ

Neki mladoletni prenapetež, ki je brbljal v neki baraki na periferiji, da bo nekoga ustrelil, je bil obsojen po § 9 k. z. na 3 mesece zaporu. Fant ima nekam čudno navado, da kupuje in prodaja na skrivaj orožje in da nastopa vpricho ljudi v po-

zah ter govori traparije, kakor je rekla ena izmed prič, ki »niso za nikamor«. Vrhu tega ima fikšno idejo, da mora pobiti visoke glave. Fant se je zagovarjal, da inkriminiranih besedi ni izgovoril, a več prič je potrdilo, da je izrekel strašne grožnje.

VSE KRALJICE LEPOTE
— Danes smo volile v razredu kraljice lepote.
— Katera je pa zmagala?
— Nobena. Vsaka je dobila samo en glas.

Koreja, japonski most na celino

Dežela, kjer so se križali interesi velikih sosedov

Vzhodna vrata korejske prestolnice

Obala Azije, bogato razčlenjena na jugu, kjer mole v morje trije ogromni polotoki, je na vzhodu razmeroma zapra. Če jo primerjamo z obalo Indijskega oceana, vidimo, da je podobna obala Tihga oceana stena. Samo na enem kraju mole v morje dolg polotok, podoban mostu, ki veže celino z japonskim otočjem in svetom. In kot most je tudi skozi tisočletja služil. Preko njega so šli križem krašem vojski in nosilci kulturne, trgovci in svečeniki, kmetje in kolonisti. Plamen prosvete in jarem zaslužnih.

Korejci, prebivalci tega polotoka, so bili vedno deležni blagoslova dvojnega civilizacijskega in kulturnega vpliva od vzhoda in zapada, toda prenašati so morali tudi dvojne križe celine iz otokov, ki so z družbenimi močmi ograjali njihovo samostojnost in samobitnost. Gotovo je zanimivo, da sta si dežela in njeno prebivalstvo navzlic temu ohranila samonikel značaj. In ta značaj se ne umika niti danes, čeprav Japonci Korejo in njihovo deželo naglo potujujejo. Tembolj pa silno usodna tragika te dežele v ospredje, ker je bila ob enem posebnik kulture in predmet sporov med seboj tekmujočih imperijev.

Oljčna vejica miru

Ze prvotna na pol barbarska plemena so podlegla kulturnim vplivom obeh velikih sosednih držav, ki jih je zadel z oljčno vejico miru. Kolika žilavost je morala biti v tej zemlji in ljudeh, da so navzlic temu ohranili in še razvijali svojo samobitnost. Ze v imenu dežele se kaže, kako krčevito se njeno prebivalstvo drži svojih šeg in običajev. Ime Korea izvira od Koraj. Tako se imenuje najsevernejša izmed treh kraljevin, ki je bila prvotno na polotoku. In to ime se je ohranilo, čeprav je bil polotok sam že večkrat preimenovan. Ko so prišli Kitajci iz dinastije Han pred Kristusovim rojstvom na polotok, se je imenoval Tungvo, kar pomeni vzhodno kraljestvo. Korejci sami pa rabijo za svojo domovino ime Hosen, kar pomeni: dežela jutrnjega miru ali jutrnje svežosti.

Kalifornija Daljnega vzhoda

Zlasti drugi prevod, dežela jutrnje svežosti, je za razumevanje Evropeca najprikladnejši. Če pridemo Korejo iz Japonske ali Kitajske, vedno začutijo planinsko podnebje, zlasti pa jutrnje sonce, ki je posebno blazodobno. Podnebje na Koreji je močno podobno podnebnju na Kaliforniji, samo da je hladnejše in bolj osvežujoče. To oziračje ima na sebi nekaj pozitivnega in utrujočega, morda zaradi elektricne napetosti ali pa zemeljskega magnetizma.

In prav zato, ker čuti človek ta občut sam na sebi, se ne more dovolj naduditi dozevalni zaspasnosti, lahko bi rekli lenobi Korejcev. Prebivalci polotoka so pa telesno in duševno zdrav narod. Svojim zapadnim sosedom so prinesli budhizem, prav tako kakor kitajsko abecedo in druge kulturne dobrine Kitajske. So večji in moč-

nejši od Japoncev. Korejski študentje se odlikujejo na japonskih šolah kot izločni sportniki. Med tekmovalci na zadnji olimpijadi je bilo v japonskem zastopstvu tudi več Korejcev. Tudi narodna zavestnost je med Korejci dokaj velika. In vendar tu nekaj ni v redu. Korejcem se v vsej njihovi dolgi zgodovini ni posrečilo ustanoviti svoje samostojne države, ki bi mogla uspešno braniti svojo neodvisnost proti vzhodnemu in zapadnemu sosedu.

Mogočna soseda

Lahko bi tu kdo ugovarjal, da sta bila oba soseda premočna. In oba sta tudi neprestano poskušala zasesti polotoki, raztezo se liki most od enega proti drugemu. Japonci so bili pri tem bolj žilavi in podjetni. Kitajci niso kazali toliko zanimanja za precej oddaljen polotok. Bili so sicer časi ko se je plovlva zelo razvila in ko so plule kitajske ladje do Indijskega oceana. Arabskega morja in afriške obale, vendar je pa ostala Kitajska kontinentalna država. Ker ni imela nobenih osvabljalnih namenov glede japonskih otokov, je imela zanjo Koreja vedno enako vlogo kakor recimo Anam ali Birma, kamor je kitajski vpliv tudi od časa do časa prodiral.

Most za napad na celino

Toda za Japonsko je pomenila Koreja vedno nekaj drugega. Najprej je sprejela preko Koreje z azijske celine najvišje kulturne vrednote. Drugič zopet je bila slabo upravljana korejska kraljevina v obeh Japoncev zelo mikavna. In naposled so videli v zasesti mostu na celini, potisnjenega tako nevarno blizu proti njihovi domovini, vprašanje narodne varnosti. Prve japonske skompile po Koreji datirajo že iz časov pred Kristusom. Ze leta 33. pred Kristusom je sprejemala Japonska od korejske kraljevine vazalske prispevke. Po tem je sledil en vojni pohod za drugim. Z zmago nad Kitajsko bi si bila Japonska zagotovila za tisočletja oblast nad mostom na celini, če bi ne bil tedaj stopil na plan nje tekmece, namreč Rusija, ki je pripravila Japonsko ob sadove njene zmage. Korejska država, ki je sprejela ta čas ime Taiwan, se je začela vedno bolj naslanjati na Rusijo in naposled je postala dejansko njena kolonija. S tem se je pa izpolnila njena usoda. Carska Rusija je ne samo na morju, temveč tudi pri Čušinu tako ograjala Japonsko, da slednja ni mogla storiti proti temu nič drugega, kakor da se je branila.

Po zmagi nad Rusijo je bil najprej nad Korejo proglašen protektorat, potem pa je slehla popolna priključitev. Taiwan je zopet postal Hosen ali kakor se piše po novem japonskem fonetičnem pravopisu Tjosen. Zdej je Koreja sestavni del japonskega imperija in ne samo njena zunanja, temveč tudi notranja priključitev k japonski državi je pogoj novih uspehov vse bodoče celinske politike Japoncev. Most naj se izpremeni v mogočen jez.

Iz Slovenskih gorč

— Slinavka in parkljevka, ki sta se pred kratkim pojavili v okolici Maribora, ograjata tudi nekatere druge kraje naše severne meje in zato so prepovedani vsi živalski sejmi. Naš kmet je s tem hudo prizadet, ker mu preti pomanjkanje krme, a živine ne more prodati.

— Zopet prevare z zdravili. Pred kratkim smo poročali o svojevrstnih prevarah z nekimi praškami, ki bi naj služili po prodajalcih izpovedbah kot sredstvo proti svinskih rdečici, a se je pozneje izkazalo, da to sredstvo ne vsebuje nobene zdravilne moči in je le namenoma ponarejeno, da prodajalec izmuzne od ljudi denar. Sedaj pa hodijo po Slovenskih gorčah še nekdo, ki ponuja neko tekočino v steklenicah, čes da je sredstvo proti svinski kugi. Po ugotovitvah pa se je izkazalo, da je tudi to sredstvo ponarejeno in je prodajalec le namen, da pride s prevarami do denarja. Ljudi opozarjamo, da teh zdravil ne kupujejo in da sleparja prijavijo oblastem.

— Tombola. V nedeljo popoldne bo pri Sv. Ani v Slovenskih gorčah velika tombola, ki jo priredi tukajšnja gasilska četa. Na tomboli bo razdeljenih mnogo praktičnih dobikov v vrednosti nad 8000 din. Ta tombola bo zadnja ob naši severni meji, zato domačini in okolčani vabljeni.

Lev Vladyka:

MOŽ, KI JE UGASIL SOLNCE

FANTASTIČEN ROMAN

Paulus ni mogel razumeti, kako so ga naenkrat prešinile te puntarske misli. Ali se je zgodilo to zato, ker so bile štiri ure z njo zmešale njegove možgane? Morda pa zato, ker je bilo prevladalo vse drugo divje hrepenenje po nji, ko je mogel ostati nekaj časa sam z njo. Ali pa je bilo krivo to, da Havela ni bilo doma, da ni videl njegovega pomirjajočega, proroškega pogleda, da ni čutil fluida njegove osebnosti. Sicer je pa mogoče, da je samo tema, ta čudežna, čarobna, divja tema neslišno prevrnila monolit njegovih načel, ki ga je bil tako vestno postavil.

Paulus je čutil, da je izgubljen. Čutil je, da je podlež in ničvrednež, kajti sicer bi ne bil mogel zagrešiti nekaj takega proti svojemuj prijatelju Havelu. Zavedel se je, da je podlež, ker hoče tudi njo zapečljati na kriva pota. In čim več besed najde v svoji zalogi, da bi si jih stresal zareče liki oglje na glavo, tem bolj otepovala njegova občutljivost do njih in on je pri vsem tem čisto vesel in srečen.

Ali morejo biti podleži srečni? Paulus je. Vse v njem valovi, kakor da je nenadoma razcvetel, takoj bi divje zaživžgal ali pa zakrillil z rokami v šir ...

A črvicek kljuje v njem z neznamitni kladivcem, ki z njim zdaj pa zdaj zadene tudi možgansko skorjo. Morda pa on — Havel sploh ne priče več, morda se ne vrne ... morda so ga že kje ubili. Ta misel je

33 mirna in mirno stopa liki vpkojenec po parku. Paulus se je ni ustrašil ... Da, to je tako naravno ...

Prav tako je moralo najbrž biti ... Toda glej ... Morda je pa še živ. V tem primeru se bo nekega dne posvetilo, nekaj dni pozneje pride zaprašen romar pred grajska vrata:

Havel. Oblak, hladen oblak se je potegnil liki polž mimo. Sedel je in razprostri svojo sluzasto meso. Reži se ... in šele zdaj čuti Paulus, kako se spreletava mraz po široki in izvoženi poti hrbtenice, tam nekje pri korenini pa stoji prometni redar in dvignil je svojo belo dlan: Stoj!

Zdaj stoji tam ta vampir in se reži, reži — da so se Paulusove oči topo izbuljile v temo.

Hr-hr — odhrkava in lasje se mu lepijo na tilnik. Hladen pot mu kaplja v letargičnih, zopernih kapljicah. Ta fantazija je preveč živa, drži jo kakor buldog in ne more se je otresti ...

Kar se mu prikraide misel liki tat: Pa naj ostane tema, vedno ... vedno ... čeprav do konca sveta ...

In ta strašna misel, omanjajoča konec sveta, mu prinese olajšanje. In čeprav razume obseg strahote, diha joče iz njega, mu začemja počasi legati na obraz njegov kameniti, prilazni smehljaj ...

Mar je ljubezen tako sebitna?

Sedita skupaj in gledata se ... Da, gledanje lahko imenujemo njun molk. V tej temi se da pozabiti na vse. Pozabite, da sedi tu on, Paulus. Samo zaslutiti se da neskončno rahlo, da je nekdo tu prav blizu ...

Njegova roka je instinktivno ujela in stisnila njene prste. In molk je še neznesnejši kakor poprej.

Potem pa sledi pot njegovih ustnic. Toda Zdenka ne ve, da plavajo počasi skozi temo proti nji liki strašnila ladja v megli in da pelje s seboj tajnistven zaklad. Naenkrat pa začuti, da se je nekaj hladnega dotaknilo njene roke, da se je udano pritisnilo, da nežna negotovost tega dotika obenem prosi in osvaja.

In vendar je bilo to prvi hip odvratno ...

Hotela je planiti pokonci, pograbiti karkoli in mu razbiti glavo. Toda prva desetinka sekunde je prestregla ta energični napad možganov. Njen gnev je nevidno skopnel liki snež v zasenčenem naročju in naenkrat ni bilo o njem duha ne sluha več. In ko je hotela potem z drugo dlanjo odvrtni njegov poljub, je bil njen pritisk neznamen tako, da je malo manjkalo, da se ni razlilnil v božanje.

Bože moj, bože moj, le kako je mogla tako globoko pasti! Sama tega ne razume. Hoče uti svojim mislim, ki jo preganjajo, vihte nad njo mogočen kij očitkov. Zdenka omahne pod njihovo težo in ko ne more več zapreti vsega vase, pravi:

— To se ne sme zgoditi! — Toda energija, ki je bruhnila iz nje s temi besedami, začne naenkrat pojmeti in v sledeči tišini se še bolj razleze njena intenzivnost.

— Da, ne sme, — pritrdi Paulus, toda vsemu temu da drugačen pomen. Samo zato, ker je tu nekakšna dolžnost, nekakšna obveznost, se to ne sme zgoditi. Toda drugače kličeva oba po tem, saj sva naravnost rojena drug za drugega. Ne izgovori tega z besedami, toda njegov glas šepeta to s svojim tolažilnim prizvokom.

In Zdenka razume. Razume ... In v glavo ji šine porazno spoznanje, da ima prav. Čuti se podlo, da ga

s svojim vedenjem podpira, da s svojim molkom odobrava vse to ... toda pomagati si ne more, tako je.

Počasi gre vse svojo pot. Kakor da se izmotava metalj iz svoje krsti podobne bube.

Za trenutek nehata oba. Sedeta h klavirju. S polnimi prgiči razmetavata tede. V takem pragozdu akordov lahko za hip pozabiš na vse, lahko se skriješ pred dobrim in zlim. Potem se snideta pri kipu Krepostne Vener. Tako lepota kipa lahko spoznaš z občutljivimi blazinicami na koncu prstov, drseših po svilenih linijah alabastra mnogo bolje nego z očmi.

Brezuspešen boj.

Vsak hip se dotakneta s prsti, da razvalovita neslutene tresljaje strasti. Vedno znova vstane pred njima njun problem liki grozeča prikazen. Zdi se, kakor da hoče maha odleteti solncu naproti. In vendar je tu ironično hladno lice stekla, ki ju vedno znova požene nazaj ...

— Ne, ne ... nikoli nisem mogla dopustiti misli na kaj takega. Toda to je absurdno. Povsem protin naravno. Ne morem se živjeti v kaj takega. Ah ... in vendar ga imam tako rada.

— Tudi jaz ga imam rada, milostiva. In tudi jaz vem, da to ni mogoče, če premislim s hladnim razumom, pridem do spoznanja, da ne sme nikoli pasti med nama nobena beseda, ki bi mogla biti greh na njem. Toda tega razuma imam vedno manj. Narava krije v sebi še zakone, mnogo močnejše od razuma. In prav zdaj razumem to tako jasno, kakor še nikoli. Pripravljen sem ubiti svoja moralna načela, razum, čustva, pravo ... vse, kar imam v sebi.